

Curierul Ardealului

On Biblioteca Statului Cultural
R.D.

3 LEI
Exemplar

Redacția și Administrația:
D. St. Românului No. 6.
Telefon 156.

ORGAN POLITIC ȘI DE INFORMAȚIUNI
Apare Joia și Duminică

ABONAMENTE:
Un an, lei 400.— șase luni, lei 250.— trei luni
lei 150.— Pentru autorizații și întreprinderi par-
ticulare 1000 lei anual, — șase luni, lei 600.—

3 LEI
Exemplar

„Vampirul” în aureola Sftului Francisc de Assisi

— Ciudatul crez al mănăstirii din Radna. — Lume de pelerini, lume de iredențiști. — Toleranța „în extremis”. — Episcopul Pacha păstorind frontiera româno-maghiară —

Radna, 5 Octombrie

„Vampirul” în aureola Sftului Francisc de Assisi? E un titlu, desigur, bizar. Să vedeți, însă, cum s'a întâmplat.

Lumea catolică a serbat alături de 700 de ani de la moartea Sftului Francisc de Assisi. Retorica izuită (intrebuințăm cuvântul în excepția lui frumoasă) spune că la 3 Octombrie 1226 a căzut în poala Domnului cel mai minunat mărgăritar pe care l'a produs pământul și că la acea dată în galeria sfinților a prins să strălucească astrul de catapiteasmă celestină, unic și neajuns până la sfârșitul veacurilor.

Va înțelege oricine, că aniversarea morții lui Francisc de Assisi, a fost pentru cele 330 milioane de catolici ai globului, o rară și cu adevărat sfântă zi. A șasea parte din omenire serbatorea pe cel ce fusese podoaba împărătească a creștinismului lor: sfântul între sfinți.

Pentru însemnătatea faptului pe care-l vom povesti, să poată fi înțeleasă în întregime, vom face aci în culori sumare imaginea Omului-Inimă dela Assisi.

Cine a fost Sftul Francisc?

În sfera imaginației catolice a fost copia lui Crist. Niciunul din seria mucenicilor beatificați n'a putut să dea o pildă atât de desăvârșită a resemnării creștinești ca el. Fiu de patrician din Umbria, — straf de poezie sub bolta înflorită a Italiei, — s'a lepădat de toate desertăciunile lumesti și s'a logodit cu Mizeria, îndurerata și vagabonda mireasă a lui Crist. În basmul românesc ar fi putut să fie fratele Sfetei Vineri. Pasările și târâtoarele i-au fost „frători” și „soriorie”. Un biograf francez al lui spune, că a fost Orfeu al evului mediu. N'a imblânzit numai pe lupii din munții

Appennini, ci chiar pe oameni, — aceste imunde creaturi ale fantaziei bietului Ionathan Swift. Iși învingea ispitele cărnei aruncându-se între spinii trandafirilor și s'a făcut cerșitorul tuturor, jertfind avuturi considerabile, de dragul fericii transcendențe de a muri într'o cămașă sdrănită pe treptele unei catedrale.

Poet fecund, cu sufletul articulat în plenitudinea vieții, scriind *Inno del Sole* (imnul soarelui) și dând marelui popor italian punctul de plecare al superbeii parabole, care trebuia să însemne în cugetarea umană înălțimi de vastitate lui Dante și Leopardi, Sftul Francisc de Assisi a izbutit să-și puie în ceasul morții la căpătâi cheia cea mai grea a tuturor deslegărilor: Reșemnarea.

Fratele din Umbria și ungrul.

Aici, în Radna, e o veche mănăstire franciscană, închinată lui Francisc de Assisi. Loc de peregrinaj, vechiu de două veacuri.

Dintre toate ordinele călugărești catolice, nici unul nu s'a identificat atât de mult cu „etnosul” maghiar ca cel al „Franciscanilor”. Tonsura franciscană e o congruență a exaltației maghiare. Bizară „tensiune” a catolicismului. Din primăvară până'n toamnă târziu, curg valuri de peregrini aici, — în preponderență ungruri, „svabi”, și „bulgari” (bulgarii etnicește desfigurați, dela Vinga și împrejurimi). Vre-o cincizeci de sute dau contingentul tuturor posibilităților de existență pentru mănăstire. Se perindă, trimise programatic din Ungaria, echipe de călugări franciscani, ce scapă — tot atât de programatic fatalismului românesc, — oricărui control al administrației noastre politice.

Și astfel, stăpânii mănăstirei, călugării franciscani, reușesc aici în Radna, (teren — grație Ungariei, — de strictă stare de asediu) să menție un focar de irententism maghiar laborant și — dupăcum vom vedea — de-a dreptul temerar.

Bunul nostru frate de rasă, Sftul Francisc din Umbria, să fie socoteală în sferile destinului unde se găsește: păgânii îl profanează și-i iau numele în deșert.

Temeritatea dela Radna

Prilejul era rar. Șapte sute de ani dela moartea celui mai strălucit între sfinții Romei. Unanimitate profundă în conștiința celor 330 milioane de catolici ai planetei. Drumurile de țară au revărsat multe mii de peregrini și aici la Radna. Mănăstirea de aici are o faimă prodigioasă. Episcopul catolic de Timișoara, P. S. S. Augustin Pacha, păstorul fruntariilor române, urma o poruncă a datoriei când a venit și el să prezideze o zi de atâta însemnătate.

Pentru că se dea festivităților religioase un mare relief, a fost inaugurată în spatele mănăstirei (într'o perspectivă de grandoare și poezie) statuia în piatră a sfântului Francisc. În asistența a numeroase mii de peregrini, pontificând inaugurarea însuș episcopul Pacha, înconjurat de o mare suită de canonici și plebani, s'au rostit o serie de predici în ungrește, nemțește și bulgărește, evocându-se astfel în atmosfera solemnității cultul unei caracterizate trinități.

Au fost la înălțimea situației bulgarul și neamțul. Au vorbit frumos și cu pietate emoționantă. Orator ungru (ulterior s'a aflat, — ce ironie! — că e un pleban svab), a găsit însă cu cale să stupefice lumea cu proferări în felul acesta:

„Maghiarilor! Sfântul Francisc a dat exemplul lepădării voluntare de toate bunurile pământești, deși ca văstar patrician putea să-și elupte în viață un roat de guvernator. Poporul maghiar trăiește astăzi o mizerie morală, involuntară însă. Ne trebuie forța sufletescă a Sftului Francisc, ca după războiul ne-a răpit pe cel

mai scump Fiu (Csaba királyfi — Ardealul. N. R.) să putem răbda cum Vampirul (Românul. N. R.) ne tot sughe vloga. Fructul îndelungei noastre răbdări nu va întârzia într'o lume, unde toți nechemămii cred să poată guvernă.”

Firește, poate n'am reprodus întocmai floricelele retorice ale bunului orator, — străvezia țesătură metaforică e însă identică.

Acesta este faptul.

I-am făcut un cadru indeajuns de amplu, pentru a ne scuti de comentariile unei legitime revolte.

Să se noteze numai, că:

1. Faptul s'a petrecut într'o zonă, care din pricina Budapestei e sub strictă stare de asediu.

2. A fost de față întâiul factor răspunzător al catolicismului: episcopul Pacha, care pe semne a uitat efusivul jurămint de fidelitate făcute tronului românesc, precum a uitat și de perfidele tribulații iredențiștice ale înaintașului său, episcopul Glatfelder, care a trebuit să părăsească România.

3. Ordinul călugăresc patronat de sftul Francisc este internațional, conformat pretutindenea preceptelor de loialitate din statele respective.

4. Chestiunea concordatului cu Vaticanul e la ordinea zilei în România!

5. Roma, biserica latinătăii n'are interesul să-i vadă pe „franciscani” în România latină făcând pe lăncerii visurilor imperialiste maghiare. Ordinul franciscan e, adică, singurul, care exclude pe români din rândurile sale.

6. Radna e un târgușor pe Mureșul pur românesc.

Aceste spuse, întrebăm: Cine a fost la serbările dela Radna vampirul? Desigur, că nefericitul pleban. Și dacă ar fi să mai fie minuni pe acest pământ, era locul, ca Sftul de piatră să-l lovit peste gură.

Doamne, Doamne multă ură sălășluit-ai în sufletul păgân.

Pot s'o spuie mulți intelectuali români prezenți la ceremonial (între alții un actual și un fost deputat etc. etc.)

Întâmplarea a făcut să revăd ziua următoare chipul de piatră

al blândului Francisc. Castanii și fagii crângului fulgiau troiene de frunze veste de asupră-i... Și poate ca o mângâiere pentru sbuciumul ce n'a stăpânit, așa izbii fără de vină, — în fața mea, abia la câteva zeci de pași, sus pe dealul scădat în purpurul toamnei păcurarul satului își păștea oile

și un svon de fluier, stâns și îndurerat, se nvăluia în suspinul haotic, dulce al frunzelor.

Așa a fost asta din străvechi, iubite frate mai mare întru Hristos, Augustine Pacha, — și așa are să rămâie, se pare, per saecula saeculorum. Ammen...

Ikaros

Primul congres pan-european

— Iarăș demonstrații ungrești. —

În 3 Octombrie s'a deschis la Viena, sub președinția fostului cancelar austriac monseniorul Seipel, primul congres pan-european. Ca la toate congresele internaționale de după război, ungrii au ținut și de astădată să facă șgomotoase demonstrații împotriva tratatului de pace dela Trianon și împotriva Ligei Națiunilor. Delegatul maghiar Lukács György a declarat că ungrii au așteptat zadarnic ca Liga Națiunilor să vină în ajutorul minorităților.

Declarațiile cele mai jalnice le-a făcut însă dl Lukács în chestiunea desarmării generale. Dsa a afirmat că fostele imperii centrale au desarmat (?), în timp ce celelalte state se înarmează în dragă voe. Ungrii cari pur mari nădejdi în armata lor clandestină, se înfurie ori decăteori atla că statele vecine nu stau cu mâinile în sân, ci iau largi măsuri de apărare într'un eventual conflict armat.

Ca încheere Lukács a declarat că opinia publică maghiară așteaptă dela mișcarea pan-europeană intervenții eficiente pentru revizuirea tratatelor de pace.

Declarațiile intempestive ale delegatului maghiar, au provocat răspunsul dlui Politis care a afirmat că congresul pan-european n'are ca țință discutarea chestiunilor politice.

În ziua a II-a a congresului pan-european prințul Leon Ghica-Dumbrăveni a fi-

nut o vorbire care a făcut senzație.

Delegatul român a schițat planul unei confederații din care ar urma să facă parte: România, Polonia, Jugoslavia, Austria, Cehoslovacia și poate și Bulgaria.

În această confederație, fiecare națiune ar urma să-și păstreze suveranitatea, forma de stat, constituția; numai armata, diplomația și vama ar fi comune. — Confederația ar fi condusă de un consiliu format din 88 de membri și ar avea patru ministere în afară de președinte. Cei cinci bărbați de stat ar conduce afacerile externe, financiare, militare, economice și de comunicație.

Prințul Ghica-Dumbrăveni a făcut apoi declarații în chestia regalității maghiare, afirmând că națiunea maghiară e predestinată să aibă rege.

D. O. Goga în inspecție în Basarabia

Aseară, dl Octavian Goga, ministru de interne însoțit de d-nii deputați Eugen Goga, Mihail Sadoveanu și de d-nii Sergiu Niță, ministrul Basarabiei, Husarescu, inspectorul general al Siguranței din Basarabia, Caian, inspector administrativ și colonel Voinescu, comandantul jandarmeriei, din Basarabia, a plecat la Galați, iar astăzi de dimineață se vor imbarca cu toții pentru Ismail.

Ministrul de interne și însoțitorii vor inspecta autoritățile administrative din Vălcov, Chilia, Cetatea Albă, Tatar-Bunar, Tigghina, Chișinău Orhei, Bălți, Soroca și Hotin.

Deasemenea se vor interesa de starea generală a populației și a nevoilor ei.

Cât pământ îi trebuie unui om

de H. D. CULEȘ

Peste drum de casa lui Toader Mărăcine era conacul proprietăreșii, stăpâna celor o sută douăzeci hectare de pământ în marginea satului. Cucoana trăia bine cu țărani și nu făcuse nimănui nici un rău.

Într'o zi s'a svonit că ea are de gând să-și vindă moșioara și că ar voi să i-o cumpere o fostă slugă a ei care se îmbogățise numai Necuratul știe cum.

Țărani se înspăimântară: „Vai și amar de noi! Dacă o să puie sborul acela mâna pe moșie, o să dăm de dracu”; și au ținut ei sfat.

Țărani au alergat turburați foarte la cucoana proprietăreasă, s'o roage să le vândă lor moșia. Deteră un preț bun. Proprietăreasa se învoi. S'au înțele între ei și tot gospodarul s'a ales cu câte un petec de pământ peste ce avea, fiecare după puterea lui. Toader Mărăcine auzind că vecinul său cumpărase douăzeci de hectare și proprietăreasa îi îngăduise să plătească jumătate din preț în câșturi, fu prins de ciudă. „Au să cumpere tot pământul — își zicea el — și mie n'o să-mi rămâie nimic.”

Se sfătui cu nevastă-sa.

— Oamenii cumpără tot pământul, zise el, trebuie să luăm și noi vre'o zece hectare; altminteri n'o să avem cu ce trăi.

Mai din strânsură, mai din împrumut, gospodarul făcu rost de bani și puse mâna și el pe un lot mic de 10 hectare.

Luă cu împrumut niște semănță și semănă locul cumpărat; avu parte de o roadă îmbelșugată. Într'un singur an plăti ce avea de dat și proprietăreșii. Și așa Toader ajunse și el proprietar. Muncea țarina lui; își păștea vitele pe pământul lui, tăia lemne din pădurea lui. Când vedea crescând grăul lui și înverzind livezile lui, îi sălta inima de bucurie.

Tocmai atunci se răspândi svonul despre o bejanie spre niște pământuri noi.

Toader se gândi: „Eu n'am de ce să-mi las moșia, dar dacă s'ar duce vre'unii dela noi, am avea aici mai mult loc. Am să le cumpăr locurile, să le adaog la ale mele și am să trăesc mai bine, căci mă simt strătorat.”

Într'o zi pe când Toader era acasă, iacă intră la el un drumeț. Îi găzdui peste noapte, îi dete de mâncare și-l întrebă încotro se duce. Drumețul răspunse că venea

dela vale, dinspre Ialomița, unde fusese după muncă. Din vorbă, omul îi povesti, că multă lume se trăgea într'acolo: ai lui se și așezaseră, se înscriseră în comună și li se împărșiseră câte 10 hectare de suflie. El adăugă:

— Și e pământ de soi, grăul dă spice așa de înalte și dese, că te îngropi în el cu cal cu tot. Cinci mănunchiuri de spice și snopul e gata. Un țaran lipit pământului, a venit cu mâinile goale și acum are șase cai și două vaci.

Toader se gândi: „Dacă-i așa, de ce să stau aici cu pământ puțin, când aș putea să trăesc aiurea mai bine? Am să vând tot ce am și cu banii am să mă așez acolo și să-mi ridic o casă. Ar fi păcat să stau aici în strămoare; am să mă duc să văd singur cum e pe acolo.”

Cum dete n'vară, se pregăti și plecă.

Toader Mărăcine ajunse locul acela, întrebă de toate și se întoarse acasă toamna. Iși vându toată starea. Vându cu preț bun pământul, vându casa, vitele, ceru să-și șteargă din comună și, de cum se imprimăvără, porni cu toți ai lui spre ținutul cel nou.

I se dădu pentru cinci suflie, cincizeci hectare de pământ, în mai multe locuri, fără a mai socoti pășunile. Toader își ridică o casă, cumpără vite. Stăpâna acum

pământ de muncă de trei ori mai mult decât avusese mai înainte. Îi căzură niște locuri foarte rodnice. S'a gândit la traiul lui de altă dată; se simțea acum de zece ori mai bine: pământ de arătură, pășune, are cât poltește; vite poate să-și cumpere câte-o vrea.

La început, pe când își clădea casa și-și întemeia rostul, toate-i păreau frumoase. Dar după câțva timp începu să se simtă și aici la strămoare.

Omul nostru trăi ani de zile, Locul lui nu-l mai îndestula. Închirie pământ și semănă grău. Ar fi putut să trăiască în țință, dar nu se împacă cu gândul că trebuie să închirieze pământ în fiecare an. „Prea e multă bătaie de cap”, își zise el. Cum e un loc bun, alegă toți din toate părțile și-l iau; eu n'ajung la vreme și nu am unde semăna.”

Il muncea gândul, să caute pământ mai mult și de veci.

Într'o zi, un călător se opri la poarta lui, ca să dea mâncare la cai. Din una într'alta, se prinseră la vorbă. Negustorul povesti, că vine din Dobrogea. Zicea că cumpărase acolo cinci sute de hectare de pământ, numai cu două mii de lei; le luase dela un turc, care pleca în țara turcească.

— Pământ e berechet, urmă negustorul; nu-i dai ocol, să

mergi zile dearându! Turcii ceia moi ca oile; le poți lua pământul pe nimica

Toader căzu pe gânduri; mai ceru știri cum e pe acolo prin Dobrogea; și după ce plecă negustorul, se pregăti și el să se ducă în partea locului. Lăsă casa în grija femeii și porni cu argatu spre Dobrogea.

Trecu Dunărea, apucă spre amiază, așa cum îl învățase călătorul. Ajunse la un sat și acolo intră în vorbă cu niște turci cari moțâiau la umbră. Turcii îl primiră cu dragă inimă și-l poftiră să stea.

— Mult mi-ar plăcea, să am și eu pământ la voi, zise Toader. La noi suntem tare strătoraji. La voi e berechet și încă ce pământ! De când sunt n'am văzut altul la fel.

Și pe când stăteau la vorbă, iată că vine un turc cu un șervet învâluit în jurul fesului. Toți tăcură și se sculară în picioare.

E hogaia al nostru, șopti unul. Turcii, fără a pierde vremea, povestiră despre ce era vorba. Hogaia ascultă cu luare aminte; apoi le făcu semn cu capul să tacă și începu a vorbi cu Toader.

— Pământ avem din belșug, poți să iei cât vrei, zise mai marele turcilor.

— Multumim de bunătate. Aveți mult pământ; mie nu-mi trebuie

mult... Dar vezi d-ta, ar trebui să știm care bucată e a mea, sohotărnicim, și să facem un înscris. Căci de, toți suntem mirtori. Nu zic, voi sunteți oameni de ispravă, îmi dați pământ, dar de unde știu eu că n'o să se scoale copiii voștri să mi-l ia.

Hogaia începu să rădă.

— Fie și așa zise el... O să le facem toate după regulă.

— Și cu ce preț? întrebă Toader.

— N'avem decât un preț: o mie de lei pentru o zi.

Toader nu înțelese ce fel de măsură o fi ziua.

— Câte hectare face? întrebă el.

— Tocmai bine, nu știm. Dar vindem o zi de pământ, tot pământul pe care ai să-l poți ocoli într'o zi, să fie al tău. Și prețul zilei e de o mie de lei.

Toader se minună.

— Bine, dar într'o zi poți să ocolești mult pământ.

Hogaia începu să rădă.

— Tot o să fie al tău, dar cu o învoială; dacă nu te întorci de unde ai plecat înainte de asfințitul soarelui, pierzi banii.

— Și cum o să însemn hotarul pe unde trec?

— O să ne ducem pe locul pe cari ai să l'alegi. Noi o să rămânem acolo; tu ai să pleci să faci ocolul. Vei lua cu tine o sapă

Chestianea Basarabiei in presa italiana

Diplomația sovietică nu doar-mea nici la Roma. Și nu dorm acolo nici propagandiștii altor state du-mane nouă. Dovezile le putem constata în fiecare zi, dacă urmărim cu atenție ziarile italiene.

Îndată după plecarea din Italia a dl general Averescu ziarul fascist „L'IMPERO” scria într'un articol violent că pretențiile României asupra Basarabiei sunt nejustificate, românii fiind în provincia dintre Prut și Nistru, doar vreo 100.000 față de două milioane de alte neamuri. Informațiile ziarului italian pornesc, desigur, din sursă sovietică care le repetă la infinit pentru a fi auzite și crezute de opinia publică mondială, pe care Sovietele n'o „disprețuesc” în tratată pentru că n'o informează despre chestiunile care interesează Rusia Sovietică.

Lumea italiană care nu cunoaște lucrurile, va da totdeauna crezământ știrilor cari apar cu mai multă insistență în ziarele și revistele italienești. Cât ce privește reprezentanții noștri la Roma, ei nu se prea deranjează să pună lucrurile la punct. Patriotismul lor, nu prea ardent, nu-i forțează să se miște Bolșevicii și ungurii lansează cele mai fantastice și compromițătoare știri despre România, având aproape întotdeauna siguranța că noi le vom lăsa să circuleze, în dragă voe, fără să le isbim cu eventuale desmintiri. Astfel, de cele mai multe ori adversarii inverșunați ce-ar trebui să le fie, unii din reprezentanții noștri în străinătate devin, — prin incapacitatea și nepăsarea lor, — ade-

vărați colaboratori indirecti ai adversarilor noștri.

Dar, ce e drept, și noi așteptăm imposibilul.

Cine ar fi acolo, la Roma, să-și servească neobosit, cu nobilă pasiune, patria?!

EVREUL EUGEN PORN, atașatul de presă pe lângă Legația României?!

Ar fi să așteptăm prea mult dela domnul Eugen Porn.

Poate dl Porn are frați de același sânge în delegațiile economice ale Sovietelor și nu vrea să i indispuină servind interesele „boerilor români”.

Poate... Cu toate acestea dl Eugen Porn și-a făcut un cald cuib la Roma și grație inconștienței noastre, va rămânea acolo, nu pentru că să-și servească țara, ci pentru alte „ghicșefuri”.

Ziarele italiene pot scrie ce le place... Dl E. Porn n'o să se deranjeze pentru așa ceva. Și n'o să se deranjeze nici alții din bolnavul nostru corp diplomatic în care predomină încă funestele rămășițe ale Fanarului.

Nu! Patriotismul e, la noi, mai mult o halnă pentru ocazii. Și pentru adușii de vânturi, aceste ocazii sunt din ce în ce mai rare și mai puțin obligatorii.

Noi credem totuș că va veni o zi când se va impune o curățenie generală la Legațiile noastre.

Atunci toți Pornii și toți puil Fanarului vor trebui să-și găsească alte mesleșuguri mai potrivite cu aptitudinile lor.

Până atunci va trebui să suportăm muți toate campaniile de presă cari tind să ne discrediteze.

Decăderea morală a Ungariei

— Contele Mihail Karolyi, fostul președinte al Republicii ungare despre falșurile dela Budapesta —

Revista „Az Ember” (Omul), editată mai întâi la Viena de către publicistul maghiar Francisc Gôndör, emigrat acolo după înfrângerea revoluției maghiare din 1918, iar acum la New-York, unde între timp s'a stabilit Gôndör, publică o lungă declarație a contelui Mihail Karolyi, fostul președinte al republicii maghiare, în chestiunea falșurilor dela Budapesta. Fostul președinte spune următoarele:

„Falșificările de franci au demască întreaga decădere morală în care se sbate Ungaria de după revoluția din 1918. S'a mai întâmplat și aiurea ca unii dispărați să recurgă la asemenea mijloace, dar ca așa zisa cremă a politicii și societății să fie atât de mult amestecată în asemenea chestiuni murdare nu s'a pomenit nicăieri. De ani de zile și aproape în mod public, înalții funcționari, ex-președinți de consiliu, conți, prinți, înalți prelați, ofițeri ai statului major, se ocupă cu falșificarea de bani, într'un oficiu de stat. Asta, însă, nu e de ajuns: când ies la iveală aceste indeletniciri, lumea cultă trebuie să vadă și să

audă cum „înțelepții patriei” — Apponyi, Andrassy, în frunte cu președintele de consiliu Bethlen — au consimțit să se solidarizeze cu punctul de vedere al vinovaților, cari pretind „a fi lucrat din motive patriotice”.

Declarația lui Karolyi se termină cu un aprolo la adresa lui Windischgraetz. Iată ce spune Karolyi despre acesta:

„Actualul regim budapestan nu duce lipsă de oameni de stat de talia lui Windischgraetz, dar tocmai pentru aceasta s'arcesc și decade Ungaria. La inițiative de felul lui Windischgraetz se potrivește, obține ordinul Maria Teresia, dar dacă nu — cel cu inițiative cu risc de o mie de procente, recunosc că s'ar fi putut obține chiar și ordinul Maria Teresia. Inițiativa însă n'a reușit: deci nu mai rămâne decât suprimarea prin impunere. Copiile reușite ale lui Machiavel (chiar și exerciții care au succese) sunt admirabile de toată lumea, dar cei ce nu reușesc, se cufundă în ridicol”.

Contele Karolyi a făcut aceste declarații la Paris, unde s'a stabilit de mai mult timp

MIȘCAREA CULTURALĂ

Neghină.

Neghină, floare de neghină,
Tu, buruiană fără de folos,
Căți te-au văzut în holdele lui Mai?

Îți știu doar bobul mic și colțuros
Ce'n treieratul verilor le dai:
Sărmana pietricică neagră și străină,
Ce'nfruntă piatra morii, îndârjită,
Și strică albul cald și proaspăt de jăină
Cu pata ei săracă și cernită, —
Un fir de scrum, cenușă în lumină,
O picătură de rugină,
Neghină, floare de neghină.

Dar rodul tău din Mai nu ți-l cunosc. Nu știe,
Nu, nimenea nu-ți știe florile: potire
Lucrate în catifelat cristal subțire,
Potirele cu buze violete
Din cari albina vine să se'mbete
Cu vin de viorea, de crin și iasomie.

Și frunza ta înaltă nimenea n'o știe,
Oștirea ta de frunze lungi, cu verde funerar,
Ca niște lăncii mici de pază, ridicale
Să aperse ospățul cel mai rar,
Sau racia unei principese'mbulsamete.

Nu-ți știe nimeni ceasul de lumină,
Neghină, floare de neghină!

II.

Ce fericit e puilul negru și turtit
Al lebedei, că'n alb învult cu vremea se desface
Și-alunecă (alai regesc) pe-a undei pace
Răsfrânt în cer și'n val desăvârșit!

Omidă cât de fericită că'ntr'un singur zori-de-zi
Din marea ei nemernicie se trezi
In cel mai scurt dar mai strălucitor destin:
O fluturare în lumina orbitoare,
O scapărare de scântei și nestemate'n soare plin
Un sbor de argint, dintr'o jivină tărătoare...

Dar ție mult ți-a fost ursita de haină,
Neghină, floare de neghină!

III.

M'ați alungat prieteni, v'ați unit
Și grăul bun de mine l'ați plivit.

Dar nu sunteți de vină voi. De când m'am cunoscut
La fel, părinții mei și frații au făcut.

Eu le păream străin și negru tuturor
M'a fost gonit și preotul, și domnu'nvătător.

M'au prins adesea, singur, în altar
Credeau că fur din vinul sfântului pahar...
Eu cercetam de-aproape rânile divine
Și pe Cristos îl îndrăgeam mai mult decât oricine

O floare-am fost. Sunt bobul mohorât
Voi n'ați știut cât pot iubi, — și v'am urât.

Când mă urcam în vârfuri de copac
Și mă făceai ariciu și pui de drac
Și mă bateai, — eu cuiburi nu stricam,
Ci culegeam, în degete uimite,
Prin zăbrelirea fetei ram,
Albastre libertăți de ceruri infinite...

Lumea Domnului era atât de largă și senină!
Neghină, floare de neghină.

(Din „Țara Noastră”).

Ion Dinu.

Premiile Academiei Române

— Lucrările propuse la concurs —

Premii pentru cărți publicate ce se vor acorda în sesiunea de Mai-Iunie 1927:

Premiul Năsturel, de 4.000 lei, pentru cărți cu conținutul de orice natură.

Premiul Dimitrie (Mitiță) Bărzeanu, de 1.500 lei, pentru cărți didactice de curs primar.

Premiul Statului Eiaade-Rădulescu, de 50.000 lei pentru scrieri literare sau filologice.

Premiul locotenent Ioan N. Iancovescu, de 10.000 lei, pentru o scriere literară.

Premiul Adamache, de 5.000 lei, divizibil pentru scrieri de literatură sau filologie.

Premiul Statului Gheorghe-Asache, de 50.000 lei, pentru scrieri istorice, economice, juridice și filosofice.

Premiul Statului Gheorghe-Asache, de 10.000 lei pentru scrieri istorice, economice, juridice și filosofice.

Premiul Grigore C. Angel-scu, de 4.000 lei, pentru o scriere de istorie, de filosofie sau juridică.

Premiul Hagi-Vasilie, de 5.000 lei, pentru scrieri privitoare la comerțul român în trecut și în prezent.

Premiul Demostene Constantinide, 4.000 lei divizibil pentru scrieri sociale sau istorice.

Termenul depunerii câștigilor la cancelaria Academiei Române este până la 31 Decembrie 1926.

Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date, ce se vor da în sesiunea de Mai-Iunie 1927:

Premiul Năsturel de 5.000 lei, pentru subiectul Truducerea tragediei „Hamlet” din original în formă originală.

Premiul Neuschotz de 2.000 lei, pentru o poveste pentru copii.

Premiul general Carp, de 7.000 lei, pentru subiectul: Studiu de toponimie românească.

Premiul Alexandru Ioan Cuza, de 20.000 lei, pentru subiectul: Istoria Românilor dela Aurelian până la undarea principatelor.

Marele premiu Regele Ferdinand de 10.000 lei, pentru subiectul: Viața și faptele lui Tudor Vladimirescu și starea socială și culturală din timpul său.

Premiul funcționarii C. F. R. din București, de 6.000 lei, pentru subiectul: Drepturile funcționarilor publici față de Stat.

Premiul Basarabiei, de 52.000 lei pentru: Istoria apărării drepturilor României asupra Basarabiei și rolul oamenilor de Stat ai României în această luptă.

Premiul Episcopiei Argeșului, de 10.000 lei, pentru subiectul: Monografia Mănăstirii și Episcopiei din Curtea de Argeș.

Premiul Statului Lazăr, de 50.000 lei, plus 15.000 lei din parte Soc. „Lignitul”, pentru subiectul: Studiul lignitelor din România în vederea industrializării lor prin distilațiune.

Premiul Al. Toncoviceanu, de 1.000 lei pentru un studiu faunistic din România.

Premiul Adamache, de 5.000 lei divizibil pentru Cercetări asupra Basarabiei.

Premiul Dacia-România, a cărei valoare e reprezentată prin venitul pe trei ani al fondului de

21.000 lei, pentru subiectul: partanța socială a asigurării viață, în special a asigurării capitalului și de rentă.

Termenul depunerii manuscriselor la cancelaria Academiei e până la 31 Decembrie 1926.

Teatrale

19 Octomvrie, Olimpia Băneanu cu asambul Teatrului Național Cluj, va reprezenta frumoasa comedie în 4 acte de Flerr și Călavet „Evanțaiul”.

20 Octomvrie, Ar. N. D. triade, turneu oficial al Teatrului Național București, se va reprezenta drama în 5 acte de V. Alexandri „Ovidiu”.

26 Octomvrie, Al. Mihailescu, dna Anie Capusiu va reprezenta dl și dna Culture.

28—29 Octomvrie, I. Litren, va reprezenta comedia în 3 acte de Briex „Cărăbușii” și comedia în 5 acte de Mollier „Tartuf”.

9 Noemvrie, dna M. Filo, turneu oficial al Teatrului Național București, va reprezenta piesa în 3 acte și 1 prolog de Flerr și Croisset „Romanta”.

10—11 Octomvrie, campania ridică Leonard eu dl N. Leon și primadona Adele Baum, va prezenta Contesa Maria de Kaman și „Liliacul” de Straus.

Șezătorile revistei „Viața Literară”

Revista bucureșteană „Viața Literară” va organiza, încurând, o serie de șezători în București, Mai târziu se vor organiza șezători și în provincie.

Traducerea Iliadei

Dl G. Murnu lucrează la editarea definitivă a traducerii Iliadei.

Piesele lui Lucian Blaga și Craiova

Teatrul Național din Cernăuți va juca în actuala stagiune piesa „Daria” de Lucian Blaga, și Teatrul Național din Craiova piesa „Tuburarea Apelor” de același autor.

„Daria” va fi jucată și la Teatrul Național din București în cursul iernii.

Expoziții

Expoziția de pictură a dnei Schulz Jäger, din sala mică a Palatului Cultural, va rămâne deschisă până în ziua de 12 Oct. Amatori de artă pot vizita această expoziție înaintea și după amiaza fiecărei zile.

In aceeași sală se va deschide, în ziua de 17 Oct., expoziția de sculptură a sculptorului Romul Ladea, care este taxat ca cel mai reprezentativ talent sculptural dincoace de Carpați. Pentru una din lucrările cari vor fi expuse — și anume pentru bucată „Durerer” — sculptorul Ladea a fost felicitat de către Lucian Blaga, socotit ca cel mai prețios și tot odată, cel mai just critic de arte plastice.

A apărut: „Țara noastră” Anul VII—No. 3 Oct. 1926.

In acest număr:

Alexandru Hodoș: După fuziune.

Ioan Dinu: Viața omului, Hroni-cul Bucureștilor.

G. M. Ivanov: Asemănări și chipuri: filoiduismul lui Nietzsche, antiuduismul lui Dostoievski.

Septimiu Popa: Un cântec de iubire.

Al. Lascarov-Moldovanu: Insemnări literare: E. Lovinescu, Istoria civilizației române.

Corneliu Codarcea: Budapesta care se răzbuună.

D. I. Cucu: Săptămâna literară: Conflictul moral dela „Gândirea”; Un poet despre poezii și poezie; istoria literaturii române în ungurește.

Insemnări: Bănuțiu, candidatul de episcop, Caractere, Groparii ideii naționale etc.

Abonamentul anual 500 Lei, pentru preoți, învățători, funcționari și studenți 300 Lei. Pretul unui exemplar 10 Lei.

și ai să sapi grobi în cari să bați jârșii, ca să însemni hotarul. Poți să faci ocolul cât de mare, numai să ai grijă ca înainte de apusul soarelui, să ajungi la locul de unde ai pornit. Cât ai să cuprinzi în ocol, o să fie al tău.

Toader nu mai putea de bucurie. Se hotărâra pentru a doua zi.

— Mi-a pus Dumnezeu mâna în cap! își zicea el. O să ocolească împărăție întreagă.

Ce de pământ! Patru poște împrejur fac cam opt mii de hectare. Cumpără boi, pluguri, tomnec argați, or cât mi-o trebui și ce mai rămâne, las pentru pășcutil vitelor.

„Și n'a putut omul să doarmă toată noaptea.

Cum se crăpă de ziua, turcii porniră la drum, unii în căruțe, alții călări.

Toader cu sluga lui se urcară într'o căruță; luaseră cu ei o sapă. Ajunseră în pustiu tocmai când se iveau zorile.

Descălcară, se deteră jos din căruțe și se sură pe un delușor. Hoge se apropie de Toader și-i arătă cu mâna întinderea de pământ.

— Tot ce vezi cu ochii e al nostru, zice el; alege locul care-ți place.

Ochii lui Toader sticleau de mulțumire.

Hoge scoase un jârș, îl înșipse în pământ și zise:

— Astă să fie semnul. Pune banii aici. Argatul tău să rămână cu noi. De aici pornești, aici să te întorci. Cât ai să înconjuri, al tău să fie.

Toader scoase banii, îi puse într'un fes, pe urmă își desbrăcă și sumanul, așa că rămăsese numai într'un pieptar. Își strânse mai tare chimirul, luă o traistă cu pâine, atarnă de chimir o ploscă cu apă, luă sapa din mână argatului și sta gata s'o pornească. Nu se dăduse încă s'o apuce. Peste tot era pământ bun. El se socoti: „E bine peste tot: am să plec spre răsărit”.

Se întoarse cu față spre răsărit și așteptă să se ivească soarele. Își zicea: „Să nu pierd vremea de pomană; pe răcoare e mai lesne de mers”.

Turcii călări, stăteau și ei gata să plece după Toader. De cum se arătă soarele, Toader porni în lungul câmpului.

Făcu un chilometru, se oprî, săpă o groapă și înfipse un jârș.

Fiindcă se încălzise, își desbrăcă pieptarul și și-l puse pe umăr. Își strânse mai tare chimirul și și văzn de drum. Mai făcu cinci kilometri. Era cald.

Se uită la soare. „A trecut un sfert din zi” gândi el; mai am trei. Nu e încă timpul să nă întorc. Dar am să-mi descălț cizmele. Pământul e minunat; cu cât cuprind mai mult, cu atât e mai bine”.

Merse drept înainte. Se întoarse odată, dar abia mai zări delușorul.

Toader era leoaică de nădușeală și i era sete. Duse plosca la gură și bău din mers. Se oprî ca să mai bată un jârș, și întoarse la stânga. Și merse, merse; iarba era naltă și se lăsaee năduf.

Toader începu să obosească. Se uită la soare și văzu că e tocmai timpul prânzului. „Acu, își zise el, trebuie să mă odihnesc un pic”.

Se oprî, se lăsa jos, mănca o bucată de pâine, bău apă, dar ru se culcă: „Te pomenesci că mă fură somnul”, gândi el. Mai stătu puțin, pe urmă se sculă și o luă la drum.

Se uită spre delușor. Abia se mai zăreau oamenii. Până la ei să fi fost ca la 8 kilometri.

„Am cam lungit cele două margini dinău, se gândi el; pe asta trebuie s'o fac mai scurtă”.

Zori pasul. Câtă spre soare, era gata să scape, și ei nu făcuse decât patru kilometri pe partea asta.

„Tocmai regulat n'o să-mi fie hotarul moșiei, își zise el; acu, fie cum o fi, dar trebuie s'o iau spre delușor. Am luat pământ din belșug”.

Bătu iute un jârș și apucă drept spre delușor.

Toader ținu drumul drept spre deal. Nu mai putea de osteneală; i se tăia picioarele de durere.

Merse drept înainte. Se întoarse odată, dar abia mai zări delușorul.

Toader era leoaică de nădușeală și i era sete. Duse plosca la gură și bău din mers. Se oprî ca să mai bată un jârș, și întoarse la stânga. Și merse, merse; iarba era naltă și se lăsaee năduf.

Toader începu să obosească. Se uită la soare și văzu că e tocmai timpul prânzului. „Acu, își zise el, trebuie să mă odihnesc un pic”.

Se oprî, se lăsa jos, mănca o bucată de pâine, bău apă, dar ru se culcă: „Te pomenesci că mă fură somnul”, gândi el. Mai stătu puțin, pe urmă se sculă și o luă la drum.

Se uită spre delușor. Abia se mai zăreau oamenii. Până la ei să fi fost ca la 8 kilometri.

„Am cam lungit cele două margini dinău, se gândi el; pe asta trebuie s'o fac mai scurtă”.

Zori pasul. Câtă spre soare, era gata să scape, și ei nu făcuse decât patru kilometri pe partea asta.

„Tocmai regulat n'o să-mi fie hotarul moșiei, își zise el; acu, fie cum o fi, dar trebuie s'o iau spre delușor. Am luat pământ din belșug”.

Bătu iute un jârș și apucă drept spre delușor.

Toader ținu drumul drept spre deal. Nu mai putea de osteneală; i se tăia picioarele de durere.

S'ar lăsa jos să se odihnească o clipă, dar nu e chip, fiindcă n'ar mai ajunge la țintă înainte de scăpătatul soarelui. Și soarele nu așteaptă.

„Să știi că m'am înșelat și am cuprins prea mult pământ. Ce mă fac dacă nu ajung la vreme?”

Se uită când la soare, când la delușor. Mai avea mult de mers și soarele se lăsa mereu.

Toader începu s'alerge. Il durea picioarele de nu mai putea, dar alerga de parcă l-ar fi luat cu bicul. Aruncă din fugă pieptatul, ce descălță de cizme și le aruncă, aruncă plosca și căciula. A rămas numai cu lopata, cu care se ajuta la mers.

„Uite unde m'a dus lăcomia își zice el; o să mă duc pe copcă. Nu mai ajung eu înainte de a sfîșit”.

De spaimă, i se curmă, răsuflarea. Sudoarea-i lipise cămașa de trup. Gura-i se uscasc. Sufia din piept ca din niște foale; nici nu-și mai simțea picioarele. Acum Toader nu se mai gândea la pământ; singurul lui gând era să nu moară de sfârșeală.

Auzea pe turci cum fluerau și striga. Aceste strigăte îi mai dădu puțină inimă. Și-a trâns puterile, cari i-au mai rămas și alergă năuc. „Mult nu mai e până la țintă. Toader a început să vadă oamenii depe delușor cari îi făcuseră semn să se grăbească. Zări și fesul cu banii, văzu și pe hoga,

care stătea jos, ținându-se cu mâinile de burță.

„Pământ ar fi berechet, își zicea el; numai de m'ar ține Dumnezeu! Dar nu mai ajung la vreme; m'am dus!”

Și alergă, alergă mereu. Se uită la soare.

Soarele să lăsaee atata, că-i știrbise pământul marginea de jos. Când ajunse la poalele delușorului, soarele asfințise cu totul. S'a sfârșit! își zise el; am pierdut și pământul și banii! Și era să se oprească.

Nu mai ce auzi strigătele turcilor, cari îi spuneau că soarele tot se mai vede de acolo. Și urcă dealul cu sufletul la gură, în cea din urmă opinteală. Dar n'apucă să ajungă lângă fesul cu bani, că deodată se prăvăli ca un buștean.

— Bre român, la tine bun noroc! câștigat mult pământ! zise hoga.

Argatul dădu fuga, să-și ridice stăpănul.

Când colo, ce să vadă? Lui Toader îi cergea sângele pe gură: murise.

Hoge se tolăni deabinele, rânjea în bătae de joc, ținându-se cu mâinile de burță. Apoi se sculă ca să dea argatului o sapă:

— Ing

Plecarea M. S. Reginei în America

Sinaia, 2. — M. S. Regina a plecat azi, împreună cu A. L. R. Prințesa Elena și Nicolae al României, în Franța, de unde se vor imbarca apoi pentru Statele-Unite ale Americii, în cari, precum se știe, M. Sa va face o călătorie de câteva luni, în urma invitației primite.

Gara Sinaiei și pavilionul regal erau împodobite cu brad și flori, cu drapel și covoare și public mult se adunase să petreacă pe Suverană, pe Doamnă și pe Prințese, la plecare.

În pavilionul regal, M. S. Regina s'a întreținut cu d-nele și d-rele prezente, cu membri guvernului, cari i-au urât călătorie bună.

M. S. Regele, A. S. R. Prințesa Elena, d-nele Clotilda gen. Averescu, Clotilda Oct. Goga, A. P. P. Negulescu și E. V. Goldiș și doamnele de onoare Mavrocordat și Peticari și d-ra Cantemir, au oferit M. S. Reginei buchete de flori de crisanteme, gladiane și trandafiri. M. Sa a mulțumit călduros tuturor și s'a întreținut cu fiecare.

După ce M. S. Regina a îmbrășșat pe suveran și pe membrii familiei regale și prințare și după ce și-a luat ramaș bun de la prezenți a fost salutată de ziaristi prezentați suveranei de dl ministru Oct. Goga. I s'au adresat cuvinte de omagiu și M. S. Regina Maria a exprimat mulțumirile sale presei și apoi le-a încredințat următoarele cuvinte de bun ramaș adresate națiunii:

Cuvântul M. S. Reginei
„Plec, ducând în inima Mea dragostea de țară plimbând de-a lungul Americii gândul, că reprezintă pretutindeni România, căreia, prin călătoria Mea, cred că îi voi putea aduce serviciul.
„Dorose ca Țara Mea să-Mi păstreze până la înapoier, aceeași căldă amintire, pe care o duc Eu și a Mă urmărească în drum cu sentimentul, căn fiecare clipă voi cu ta s'o ajut“.

MARIA
Regina României
M. S. Regina s'a urcat apoi în tren.

M. S. Regina a plecat însoțită de A. L. R. Prințesa Elena și Nicolae al României, precum și de doamnele de onoare Irina Procopiu și Simona Lohovay, și de d-nii col. Rădescu Athanasescu, aghiotanți regali și Laptev, consilierul legăției române din Londra.

La ora 5, trenul regal a pornit spre țărmurile Atlanticului, înovărașut de ovațiunile entuziaste ale asistenței și publicului, cari exprimau dragostea fâriei pentru Suverană în meca călătorie.

M. S. Regele, A. S. R. Prințesa Elena, cu oapeții regali și prințarii ai Familiei Regale și suita s'au înapoiat la Castelul Peleş, iar membrii guvernului au plecat cu un tren ministerial la București, afară de dl Oct. Goga, care a rămas la Sinaia să lucreze cu M. S. Regele și de dl P. Groza, care a plecat în Ardeal.

50 de ani dela întemeierea Crucii Roșii Române

— Activitatea ei dela fondare și până astăzi —

Societatea Crucii Roșii din România a luat naștere în timpul războiului sârbo-turc 1876.

În anul 1876 guvernul român aderează la Convenținea dela Geneva încheiată în 1864 între mai multe state din Europa în scopul de a veni în ajutorul răniților și bolnavilor militari în război.

La 7 Iunie 1876 Consiliul de Miniștri dă autorizaținea pentru formarea unei Societăți a Crucii Roșii în România.

La 20 Iunie 1876 începe războiul sârbo-turc, care dădu prilejul Crucii Roșii să se afirme cu toate căabia luase naștere. În adevăr Crucea Roșie română a căutat să răspundă imediat scopului său și trimete o ambulanță în Serbia. Aceasta a ambiunța a fost înzestrată cu tot materialul medical și spitalicesc și pusă sub conducerea unui numeros personal tehnic și a lucrat neîntrerupt dela 1 August până la 7 Decembrie, dând îngrijire la 6832 de răniți și bolnavi fără deosebire de naționalitate.

La 12 Aprilie 1877 a început războiul ruso-turc, care mci terțiu a silit și armata română să ia parte Crucea Roșie română a luat măsuri pentru organizarea a 2 ambulante cu 3 secții.

În zilele de aceste ambulante Crucea Roșie a înființat spitale temporare în zona de operații și în București și a construit bărci pentru adăpostirea răniților.

Totalul răniților și bolnavilor tratați a fost de 3347 români, 1077 turci și 88 ruși.

Crucea Roșie a cheltuit în acest război suma de 450.000 lei.

În anul 1885 izbucnește războiul sârbo-bulgar, iar Crucea Roșie Română pentru a-și îndeplini cătatoria a trimis în fiecare țară câte o serpuie medicală, dotate cu tot ce era necesar pentru a da îngrijiri medicale. Aceste secțiuni au funcționat în Belgrad și Sofia dela Noiembrie 1885 până la Ianuarie 1886. Secțiunea din Belgrad a avut sub conducerea sa 3 spitale cu 229 paturi, în care au fost tratați 500 de răniți. Secțiunea din Sofia a avut de condus un singur spital cu 50 paturi și a tratat 125 răniți.

În anul 1913 începând al doilea război balcanic, armata română e trecut în Bulgaria, Crucea Roșie Română în unire cu Societatea Crucea Roșie a doctinelor au lucrat împreună la T. Măgurele (cu 300 paturi) și în Bulgaria. La Teles, s'a dat îngrijiri medicale la 725 bolnavi din care 231 holerici. În această campanie Crucea Roșie a cheltuit suma de 130.000 lei.

După reînțoarcerea armatelor din Bulgaria, flagelul holerei asiatic se a întins și în țara în județele Teleorman și Roman și dar mai ales în județul Dolj și cum numărul victimelor era din timp, Crucea Roșie a venit în ajutorul populației acestor județe, până la stingerea epidemiei.

În 1915, Crucea Roșie începu să dea primele ajutoare victimelor marelui război 1914—1918; ajutoare în formă de mlața T-Severin ajutat a utoare refugiaților săi din Gubia și Severin cărora li s'au distribuit și ajutoare băneșii.

În timpul marelui război și înainte de intrarea României în acțiune, Crucea Roșie a avut a se ocupa de prizonierii de război, al altor țări.

Lucrările ei au fost: A expediat corespondente (intrebări și răspunsuri) între mai toate țările din Europa și cu Japonia; bani pentru prizonierii aliați în diferite țări și colete din Rusia în Austro-Ungaria pentru prizonierii ruși — și din Germania sau Austria, pentru prizonierii lor din Rusia.

În timpul războiului 1916—1918 Crucea Roșie a pus la dispoziția guvernului 62 spitale fixe cu circa 13.000 paturi și cinci, iar mai pe urmă șase spitale de campanie cu câte 200 paturi.

La evacuarea Munteniei, Statul a încredințat Crucii Roșie spitalele pline de răniți, care și-a luat angajamentul de a le face să funcționeze mai departe punându-le sub ocrotirea „Crucii Roșii“.

În rezumat, în acest război Crucea Roșie a adus următoarele servicii:
1) A adăpostit în spitalele sale peste 150.000 de răniți și bolnavi reprezentând circa 4.900.000 de zile de ospitalizare;
2) A distribuit în cantinele sale de gări un număr considerabil de porții, de diferite alimente și bebuturi;

3) În cantinele din București a distribuit refugiaților din Oltenia, Muntenia și Dobrogea cum și populației sărace din București 8.000.000 prăzului în afară de pâine;

4) A dat ajutor în teritoriul ocupat la 65.400 prizonieri cu bani, hrană și îmbrăcăminte;

5) A adăpostit în București 300 refugiați;

6) A transmis prin administraținea sa din București și Jasi mai mult de 350.000 de scrisori și informațiuni pentru prizonierii și civili războiului în total aproximativ 488.000 fișe; de asemenea a transmis bani și 58.000 colete pentru prizonierii români internați în lagărele inamice;

7) A creat comitete de ajutor ale Crucii Roșii în diferite orașe din occident prin mijlocul cărora a dat ajutor prizonierilor din lagărele inamice;

8) A mijlocit un schimb de corespondență între teritoriul liber și cel ocupat;

9) A organizat în teritoriul ocupat, în lisa altele instituțiuni, ajutorul invalizilor de război și orfanilor de război.

În total crucea roșie a cheltuit în timpul războiului pentru întreținerea spitalelor sale o suma aproximativ de 20.000.000 lei.

Activitatea Crucii Roșii Române după război

Odată cu sfârșitul războiului sunt mulți care au crezut că rolul Crucii Roșii s'a terminat. Acesta se înșală; datoria Crucii Roșii este de a fi totdeauna gata la chemarea Statului.

În timp de pace sunt multe activități pe care Crucea Roșie le cheamă a le îndeplini, moi cu deosebire contra maladiilor care sealberă omnia și a altelor. După război Crucea Roșie Română a continuat activitatea pe terenul combaterii maladiilor sociale și în acest scop de acord cu Direcția Serviciului Sanitar a organizat echipe mobile, dotate cu personal și medicamente necesare pentru combaterea sifilisului și maladiilor contagioase la țară.

În 1921 a trimis 2 echipe, în 1922 a trimis 8 echipe, în 1923 a trimis 10 echipe, în 1924 a trimis 7 echipe, în 1925 a trimis 5 echipe. Aceste echipe au desfășurat activitatea lor în județele Mehedinți, Argeș, R. Vâlcea, Putna, Botoșani, Muscel, G. J. Trei-Scaune, Roman, Tulova, Buzău, Neamț, Târguș, Ilfov, Iași, Prahova, Olt și Tecușii.

Crucea Roșia nu a încetat a veni în ajutorul victimelor din alte țări sau din țară și anume:

a) A dat ajutoare în bani prin intermediul Comitetului Internațional pentru ajutorarea populației războiului din Rusia, pentru ajutorarea refugiaților ruși din țară, pentru ajutorarea populației ariene, turce și grecești din Asia Mică victime ale războiului și a victimelor cataclismului din Japonia și a corilor înfometate din Rusia, a copiilor înfometate din Germania, a populației înfometate din Albania.

b) A venit în ajutorul mineilor din Lupeni a inundărilor din Ardeal și celor cărora le-au ars casele din Becău.

În fiecare an a format colonii de vacanță unde s'au tîmes copii care au stat pe timpul verii la munte sau la mare câte 30 la 45 de zile.

Pentru ca Crucea Roșie să poată executa nenumăratele activități ce are de împlinit în timp de pace are nevoie de bani și bunăvoință. Din acest fadot punct de vedere nu prea stă bine. Lumea după război pare că a obosit și în loc să se sporească numărul mineilor, el se mărește din ce în ce mai mult și biatalele din cele mai active nu mai lucrează din marea lipsă de muni.

Dacă observăm că membrii au Societățile Crucii Roșie în alte țări și proporția lor în totalitatea populației din aceste țări, vedem că România în raport cu numărul locuitorilor, e țara în care Crucea Roșie are cei mai puțini membrii.

Crucea Roșie are nevoie de concursul tuturor pentru a răspândi în public ideea utilității ei pentru ca să l convingă, că Crucea Roșie este un organ național și că este o datorie de solidaritate socială de a o ajuta să-și îndeplinească menirea.

Transporturile gratuite si cu reducere pe C. F. R.

— Textul noului regulament —

„Monitorul Oficial“ publică textul regulamentului pentru transporturi gratuite sau cu preț redus pe căile ferate române.

Dăm mai jos textul noului regulament:

Transporturi gratuite pentru oficialități

Transporturi gratuite de persoane se acordă pentru:

1. Miniștrii, subsecretarii de Stat și președinții Corpurilor legislative și familiilor (soție și copii minori) precum și I. P. S. S. Patriarhul României, având drept la vagoane speciale și la transportul gratuit al automobilelor personale.

2. Miniștrii plenipotențieri străini și șefii de misiuni cu familiile lor (soție și copii minor) dacă în țările respective se acordă reciprocitate reprezentanților României.

3. Membrii Corpurilor legislative. La expirarea mandatului sau dizolvarea Adunărilor va mai beneficia de aceste permise încă 15 zile.

4. Inalți demnitari ai Curților Regale și Prințare

5. Fostii miniștri și subsecretarii de Stat ai țării.

6. Fostii membri ai consiliului de administrație C. F. R. fostii directori generali ai C. F. R. precum și fostii subdirectori generali ai C. F. R.

7. Șeful marelui stat-major al armatei și inspectorii generali de armată

8. Funcționarii din administrația centrală a ministerului de comunicații și ministerului de lucrări publice, inclusiv consiliul tehnic superior, după aceleași norme ca acei a C. F. R.

9. Alegătorii cu ocazia alegerilor generale sau parțiale, pentru corpurile legislative în clasa III, de căi ferate străine, pe baze de reciprocitate, în clasele în cari au dreptul în țara lor.

10. Transporturile militare pentru mobilitări parțiale sau totale, precum și pentru manevrele mari de toamnă sau ajutor în caz de incendii, inundații, etc.

Permisele ziarisților

12. Se pune la dispoziția ziarurilor și revistelor ICO permise nominale cu câte o fotografie și 200 permise cu două fotografii nominale, repartizate la cotele ziare, reviste și revistele de o comisiune compusă din membrii ai asociațiilor oficiale ale presei, șeful biroului presei din ministerul de interne și un delegat al acestui departament; sub președinția secretarului general al ministerului comunicațiilor și aprobate de ministerul comunicațiilor.

Aceste permise sunt date în scopul ca ziarurile să informeze exact publicul și în caz că nu s'ar conforma, permisul se va putea retrage de consiliul de miniștri.

13. Elevii școlilor polițienice la ducere și întoarcere din vacanță

14. Maritorii chemați de tribunalele civile și militare în afaceri penale pe baza citațiilor vizate de cei în drept numiți în clasa III.

15. Corpurile de oșieri morți în război și însoțitorii lor.

16. Personalul direcțiunii societății „Mor nintele Lărilor“, 10 permise anuale temporare pe timp de 10 ani, cu câte o fotografie.

17. Coșonile formate de societățile pentru combaterii tuberculozei recunoscută de Stat, la localitățile de cură balneară sau climatice.

18. Membrii ordinului „Mihai-Viteazul“ în clasa I.

19. Veteranii războiului Independentenței din 1877/78.

Reducerile de 75 la sută

Transporturi cu reducere de 75 la sută din tarif se acordă pentru:

1. Militarii în activitate, când călătoresc în interes personal.

2. Profesorii demnitari ai școlilor polițienice.

3. Invalizii de război, orfanii și văduvele de război.

Reducerile de 50 la sută

Transporturi cu reducere de 50 la sută din tarif se acordă:

1. Funcționarii și pensionarii Statului, județelor, comunelor și stabilimentelor publice de binefacere ale căror bugete se votează de Adunarea deputaților, funcționarilor Băncii Naționale pe tot timpul cât această instituție face oficiu de trezorerie pentru C. F. R. și membrilor familiilor

(soție și copii minori) funcționarilor, pensionarilor și parlamentarilor.

2. Studenților și elevilor școlilor de Stat sau etatizate când se duc și se întorc din vacanțele școlare.

3. Numărul călătoriilor este fixat la 12 pe an pentru pensionari și la 6 pe an pentru membrii familiilor ofițerilor, pensionarilor și tutuor funcționarilor prevăzuți la punctul 1 al acestui articol.

Se va prevedea ca subvenținea de Stat pentru toate aceste gratuități și reduceri de transport o sumă care se va fixa prin legea bugetară.

Aceste reduceri nu se aplică la biletele care au deja o reducere față de tariful normal.

Călătoriile se vor face pe baza unor carnet de identitate cu fotografie, eliberate de departamentele respective, vizate și investite cu timbru sec C. F. R.

4. Turneurile de propagandă organizate de Treburile Naționale sau subvenționate de Stat, dându-se vagoane pentru cel puțin 15 persoane, iar bagajele vor fi taxate cu tarif de mică lățea.

5. Congresele anuale cu caracter pur cultural și de propagandă națională ale Ligii Culturale din București, Asociației din Sibiu și adunarea generală a societății Scriitorilor Români din București.

6. Coșonile școlare organizate de instituțiile de Stat sau recunoscute de Stat pentru a merge în localități balneare sau climatice.

Reducerile pentru autoritățile publice

Orice autoritate sau instituție publică poate acorda funcționarilor sau persoanelor ce d-pinde de ea sau în legătură cu ea transporturi pe C. F. R. cu reducere ce vor gasi necesară.

Pentru aceasta autoritățile și instituțiile publice, își vor procura dela administrația C. F. R. carnet de certificate de călătorie pe zone și clase cu preț redus de 25 la sută, 50 la sută și 75 la sută din taxele tarifare, plătind sumele reprezentând aceste reduceri. În baza acestor certificate casele șanșurilor C. F. R. vor elibera prezentatorilor bilete de călătorie cu reducere corespunzătoare certificatului în schimb plăți diferenți de taxele tarifare și reducerile scrise pe certificate.

În afară de aceste gratuități și reduceri și cu excepținea dispozițiilor regulamentului pentru transporturile militare, cari nu sunt conținate acestui regulament, nu se mai pot prevedea alte gratuități, sau reduceri de tarife pe C. F. R. în încă un alt regulament, fără avuți consiliului de administrație al C. F. R. și hotărârea consiliului de miniștri.

Prezentul regulament intră în vigoare pe ziua de 1 Octombrie a. c. afară de dispozițiunile dela art. III, punctul 3, alineatul al doilea care se va pune în aplicare dela 1 Ianuarie 1927.

Vampirii Banatului

— Lacheii lui Szana se agită —

Banatul românesc numără câțiva vampiri de dreptul formidabili. În fruntea acestora stă, desigur, dl Sigismund Szana. În jurul lui s'au adunat și o samă de așa ziși români, cari se mulțumesc cu ce cade de pe masa miraculoasă a acestui potentat al banatului.

Correspondentul din Timișoara al ziarului bucureștean „Cuvântul“ a început luna trecută o violentă campanie de presă contra lui Szana și-a slugilor lui.

Propunerile de mituire au fost gras plătite, dacă ar fi vrut un compromis.

Campania însă a continuat și continuă.

Un anume Avram Nicolau s'a crezut în drept să ceară el socoteală corespondentului timișorean al ziarului „Cuvântul“, pentru a îi pe plac stăpânilor săi.

Poate Avram Nicolau tremură și el că-i va veni rândul să fie luat de gât și scuturat cum se cade în fața opiniei publice sătulă de atâta lichidism și nerușinare.

Congresul invalizilor de război din Ardeal și Banat

Duminecă a avut loc la Cluj congresul invalizilor de război din Ardeal.

Congresul a fost convocat de către o comisie de ofițeri invalizi, compusă din domni căpitan Gh. Beleuță, căpitan Emil Șiancu, căpitan I. Vancea, Locot. Titus Fodor și Locot. dr. C. Anca.

La acest congres a participat un număr însemnat de invalizi cu delegați din toate centrele mai însemnate ale Ardealului.

Ședința se deschide la ora 1 p. m. într-o sală a prefecturii județului.

Primul ia cuvântul d. căpitan Beleuță care propune apoi ca președinie al congresului pe d. general Vlad, iar ca birou al congresului pe cei cinci inițiatori, cari au iscalit chemarea.

D. general Vlad mulțumește în câteva cuvinte celor de față pentru încrederea ce i-o arată și constată că guvernele trecute nu s'au ocupat în mod serios de doleanțele invalizilor.

Speră că d. general Averescu va face tot posibilul pentru îmbunătățirea existenței invalizilor din Ardeal.

Se dă apoi cuvântul dlui Bărbulescu, soldat, din Episcoponia Bihorului Dsa cere să se facă intervenții pentru mărirea pensiilor invalizilor de război, și își exprimă nădejdea, că guvernul actual va veni în ajutorul acestor muritori de foame, concesionându-le restaurantele din gări, bufeturi, chioscurile de ziare, pe cari guvernul trecut neglija în total marea problemă a existenței invalizilor, le-au concesionat străinilor și în special evreilor.

Cere apoi ca invalizii să fie primii în slujbe mai ușoare, pe la spitale etc. apoi să li-se elibereze mai multe brevete.

D. colonel Șandor, delegatul a trei mii de invalizi din Arad vorbește în chestiunea pensiilor și a brevetelor. Dsa spune că la 30 de întreprinderi mari câte sunt în Arad abia sunt angajați trei invalizi.

Cere apoi ca distribuția brevetelor să se facă în mod legal și nepărtinitor și mai expune congresiștilor situația impropriețării invalizilor din județul Arad, unde nici o parte din patru pătri n'au primit pământ.

D. căpitan Ioan (Vladimir Nicușor) arată că dsa nu este invalid, ci vorbește în numele acelor gazetari, cari cu condeul în mână apără interesele invalizilor.

Arată apoi necesitatea conștinții celor trei organizații ale invalizilor și cere impropriețarea tuturor invalizilor țărani și intelectuali.

D. locot. Farkas își expune situația d-sale, arătând că pri-

mește o pensie lunară de abea 705 lei, dintre cari 10 lei pentru chirie.

D. căpitan Beleuță cere organizarea imediată a tuturor invalizilor ca să pornească la luptă pentru revendicarea justă a cererilor lor.

Dsa citește, apoi o moțiune, în a cărei 28 de puncte, sunt cuprinse toate doleanțele invalizilor de război din Ardeal și Banat, precum și înreg programul de activitate a organizației invalizilor de război, cari se vor adresa Parlamentului, îndată după intrarea lui, căsându-i să voteze o lege, prin care să se egaleză pensiile ofițerilor invalizi cu acele ale ofițerilor activi, iar pensiile gradeor inferioare să fie ridicată la solda respectivă plus alocația de hrană zilnică în bani, ce se dă soldatului în serviciul activ și un tratament egal de pensionare pentru invalizii ofițeri și grade inferioare proveniți din fostele armate austro-ungare și ruse, deveniți cetățeni români.

La această moțiune vorbesc domni dr. Cornel Anca, general Vlad, colonel Stoica, căpitan Șiancu, căpitan Beleuță, Bucuriciu și alții.

Se propunează apoi la modificarea unor puncte din moțiune care se primește cu aplauze.

După citirea moțiunii urmează alegerea unei comisii de trei căreia i se dă deplărit împuternicire ca să lupte pe toate căile, cari le va afla potrivite pentru realizarea doleanțelor invalizilor, văduvelor și orfanilor de război.

Ședința a luat sfârșit la orele 4 după masă.

Șase mii ofițeri de rezervă, dați judecării

În conformitate cu legea ofițerilor de rezervă, regulamentul mobilizării armatei și în urma ordinului marelui stat-major, Cercul de recrutare București a făcut întinse publicațiuni, atât prin ziare cât și prin afișări pe străzi și prin instituțiuni, aducând la cunoștința dlor ofițeri de rezervă, că sunt obligați să comunice în cursul lunii Martie ale fiecărui an numele și pronumele, g-adul, corpul cărui aparțin, specialitatea militară, anul avansării ca ofițer, anul avansării în ultimul grad, profesia civilă și domiciliul.

Cum un număr foarte mare din ofițerii de rezervă nu s'au conformat acestor ordine, Cercul de recrutare București a luat măsuri de a trimite în judecata consiliului de război al diviziei 4-a și al corpului II armată un număr de peste 6000 ofițeri.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publică, că în ziua de 9 octombrie 1926 ora 10 a. m. în localul primăriei Sfânta Ana se va ține licitație publică pentru vânzarea 4 vieri și 2 tauri comunali neapți de prăsilă, conform art. 72—80 din legea Contab. Publice.

Sfânta Ana, la 30 Sept. 1926.
239 Primăria.

Camera Agricoă a județului Arad. — Str. Luther No. 3.

Publicațiune

În conformitate cu Capitolul 2. Art. 2. I. A Legii Camerilor de Agricultură, rugăm pe toți domnii specialiști cu studii superioare agricole, zootehnice și silvice, cari dispun de o vechime în specialitate de cel puțin 10 ani, a-și prezenta documentele justificatoare, pentru a putea fi luați în Corpul Experților autorizați. Termenul Presentării scade cu 31 Octombrie a crt.

237 Indiscrabil.

Ciorapi patentati, pentru școlaris vitere pentru copii, veste croșetate pentru dame, bărbați și copii, haine, tricouri-indispensabile, mănuși, mai ieftin ca ori unde, la **Szűcs Arad,** via-a-vis cu gara Podgoria. 233

La firma **GROSS și RENDY** croitorie pentru domni Arad, în noul palat Neuman a sosit stofe englezești veritabile și specialități de iarnă.

Mare economie de lemne la patantatele **Sobe „ZSIGUCZI“** Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc utilitatea și economia de 50% a lemnului de foc a sobelor — cari se pot vedea în depozitul de lăcătușerie, biciclete și mașini de cusut a magazinului **Stiglmund Hammer** Arad, Bul. Regele Ferdinand 27. 241

DIRECȚIUNEA UZINELOR de GAZ a orașului Arad.

Se află în situația plăcută, ca să servească On. public cu gaz de calorice înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.
Biroul uzinelor din str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. publice în ce privește comenzi etc.

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al dnei **Cristina Săbău** Strada Gojdu Nr. 17, ARAD
Confecționează: cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. Imprimațiuni de modele pe pânză.

Publicațiune
Se aduce la cunoștința publică că în ziua de 15 Octombrie 1926. ora 10. a. m. în localul primăriei din Petriș se va exaranda dreptul de a percepe vama cu ocaziunea târgurilor de țară a comunei Petriș din anii 1927, 1928 și 1929.
Licitațiunea se va ține conform cu art. 72—80 din legea pentru C. P. Petriș, la 21 Sept. 1926.
223 Primăria

Publicațiune
Se va ține licitațiune publică în 15 Oct. 1926 ora 10 a. m. în localul primăriei din Petriș pentru procurarea celor 30 stânjani lemne de foc necesare primăriei și școlaei.
Licitațiunea se va ține conform cu art. 72—80 din legea pentru C. P. Petriș, la 21 Sept. 1926.
222 Primăria

Pentru mirese dormitoare fine din Mahagon, cu philé-uri, se pot procura la fabrica de lemnărie alui 240 **LADISLAU SCHAMBERGER** din Arad, Calea Șaguna 138.

Becuri uzate! le schimbă cu o suprațaxare cu becuri de fabrică garantate. Lipește sticle și porcelane sparte. Primesc spre executare, cu prețuri ieftine, încadrarea de icoane și geamuri. Schwarz, sticlă, Arad, lângă biserica evreiască. 242

Citit și răspândit Cuvântul Ardealului

MINISTERUL JUSTITIEI.

Comisiunea de naturalizări.
Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte.
Subsemnatul Francisc Heber, născut la 2 Maiu 1893 în Vârșeț Jugoslavia de origină german, de profesiune funcționar de bancă, căsătorit cu Edit Schöborn născută în comuna Ciocova — România — domiciliat în Arad, conform declarațiunii autentice liberată sub Nr. 245 din 1925 de către dl. dr. Petru Penția, notar public în Timișoara, am renunțat pentru totdeauna la protecțiunea statului jugoslav și la orice altă cetățenie și am optat pentru cetățenia română, fiind soția mea născută în România și având aici pe părinții soției mele și pe alte rudeni.
Cu onoare vă rog Domnule Președinte să binevoiți a interveni la Consiliul de Miniștri pentru a mi se acorda naturalizarea română.
Cu stimă:
FRANCISC HEBER, domiciliat în Arad Nr. 243. Bul. Regina Maria 8.

Haine (blouse) croșetate, veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, galuri elegante de mătase, tricouri (indispensabile) se capătă pe lângă prețuri convenabile la **SZÁNTÓ** Arad, Str. Eminescu 6.

Szántó și Komlós
Prețurentul de iarnă
Costum p. bărbați dela... 1750 L în sus
Costum p. băieți de a... 1250 L în sus
Costum p. băieți cu pant. scurți de a... 1050 L în sus
Balton p. barb. negru dela 2200 L în sus
Balton p. barb. ou blană... 2600 L în sus
Balton p. barb. ulst. și raglan dela... 1850 L în sus
Balton p. băieți ulst. și raglan dela... 1350 L în sus
Balton p. băieți dela... 850 L în sus
Baltoane de piele dela... 4200 L în sus
Impermiabile (gumă) dela... 950 L în sus
Impermiabile p. dame dela 1150 L în sus
Mare asortiment de stofe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 207

Devizele și valuta
Rador, 5 Oct. 1926.
BURSA:
Zurich: Deschideres Inchideres
Berlin... 123.27 123.27
Amsterdam... 207.25 207.25
New-York... 517.50 517.62
Londra... 2511.25 2511.50
Paris... 14.62 14.60
Milano... 19.52 19.50
Praga... 15.32.50 15.32.50
Budapesta... 72.45 72.45
Belgrad... 9.15 9.15
București... 2.70 2.70
Varșovia... 58.— 58.—
Viena... 73.10 73.05

Cursul devizelor București: pe ziua de 5 Oct. 1926.
Cerute:
Paris... 5.45
Berlin... 45.90
Londra... 929.—
New-York... 190.—
Italia... 7.25
Elveția... 37.—
Viena... 27.20
Praga... 5.70
Budapesta... 27.10
Valute:
Cerute Ofarite
Napoleon... 780.—
Mărci... 46.—
Leva... 1.38
Lire otomane... 1.05
Sterline... 940.—
Francezi... 5.70
Fr. elvețieni... 37.—
Lire italiene... 7.30
Drachme... 2.20
Dinari... 3.30
Dolari... 192.—
Marca polon... 21.—
Cor. austr... 28.—
„ ungară... 28.—
„ c.-slov... 5.40

Știri și fapte

Prin fața librărilor

Arad, 6 Octombrie
Zilnic, prin fața librărilor...
Mă uit lung la vitrine și cunosc gustul celor ce cumpără cărți...
Privesc aceleși romane cari așteaptă de luni de zile, de ani... Și poate, sunt cărți cari cuprind frumuseți nebanuite...
Dar par că își au și cărțile sezonul lor...
Văd, a nu știu câteasară, splendide ediții ungurești cari, cu toată scumpetea lor se desfac repede.
Ungurii citesc, se vede.
Edițiile de lux, — într'adevăr admirabile, — cuprinzând opera completă a lui Petőfi, apar în vitrine și dispar. Deși costă scump, își găsește cititorii destui.
Privind aceste splendide ediții ale neastampăratului poet al pustiului — valah dornic de mai bine, m'am gândit, nu odată, la Eminescu și la nostru căruia România tuturor bogățiilor și tuturor risicelor, nu i-a ridicat încă, printr'o magnifică ediție de lux, un monument demn de opera lui.
Ochii mi alunecă zilnic pe alte și alte cărți...
Andrei Ady a murit în 1948, dar câte cărți monumentale nu s'au scris despre furtunoasa lui viață și despre opera lui!...
Căutul lui Ady e general astăzi între unguri. Acest cult ne face să ne gândim cu strângere de inimă, la Gheorghe Coșbuc și la uitarea în care l'am îngropat. Și ne mai fac să ne gândim la St. O. Iosif, la Dimitrie Anghel, la P. Cerna, la M. Săulescu și la atâți alții cari au frământat limba românească și i-au amuls noui străluciri.
Unde-i casa de editură care să-i sărbătorească și să-i actualizeze prin ediții la înaltă vremea în care trăim?...
Unde-i?...
Trec prin fața vitrinelor ca pe lângă un urag cîmp de luptă pe care larma eforturilor noastre nu se aude și pe care nu se văd monumentele mari ale eroilor căzuți în luptele de veacuri ale gândului și cântecului românesc...

Sporul pentru funcționari

Pentru înlăturarea dificultăților ivite în calcularea noului spor pentru funcționarii retribuțiți din bugetele județelor și comunelor, precum și acelor cari au trecut dela Stat pe seama județelor și comunelor pe ziua de 1 Ianuarie 1926, ministerul de interne a numit o comisiune compusă din câte un delegat al ministerului de finanțe, lucrări publice, sănătății, domeniilor, industriei și câte un delegat al prefecturii de Ilfov și municipiului București.

Budapesta sub conducerea rașiilor

Faptul că în fruntea consiliului comunal al Budapestei a ajuns dl. Eugen Sipőcz, unul dintre exponenții rașiilor a produs o vie nemulțumire în rândurile evreimii, care deține, comerțul, industria, finanța și tiparul de aici.

Criminalitatea scade în Italia

Roma. — Ultimele statistici întocmite pe 1923, 24, 25 și 26 indică că criminalitatea a scăzut cu un procent, variind după regiuni, dela 20 până la 60 la sută. Numai în Sicilia ea a crescut cu 71 asută.
În primul semestru 1926 n'au fost înregistrate decât 9 crime pe când înainte de 1923 ele se cifrau la sute.

Pâinea integrală în Italia

Din Roma se anunță: Consiliul de miniștri și-a continuat erii lucrările sale.
Ministrul economiei, s'a referit la aplicarea măsurilor, cari prevăd introducerea pâinei integrale și a măsurilor privitoare la producțiunea agricolă națională.
Ministrul Federzoni a citit conținutul proiectului de lege pentru reforma consiliilor provinciale.

Dela Academia de Drept din Oradea

Inscrierile la Academia de Drept din Oradea vor avea loc dela 4—20 Octombrie, inscrierile excepționale în cazuri motivate până la 15 Noembrie 1926, dela 9—11 a. m.
Examenele integrale, de corigință și examenele finale de licență se vor ține dela 20—30 Octombrie.
Inscrierile pentru examene se vor face la Decanat dela 11—18 Octombrie între orele 9—11 a. m. Cursurile încep la 1 Noembrie 1926.
Ca în anul trecut, va funcționa și în anul acesta (popota) studenților la care vor primi masă gratuită (prânz și cină) 60—67 studenți.

„Pentru presa românească n'am bani!“

— Când ebredistul Bene Emil se infurie —

Arad, 6 Oct.
În fața teatrului orașenesc din localitate e un mare depozit de mobile, proprietatea Cooperativei industriașilor de mobile din Arad.

Acest depozit care beneficiază de o reducere de 46 la sută pe CFR., are ca director pe un oarecare Bene Emil, care parcă nu știe încă în ce țară trăiește.

Astăzi, doi dintre achizitorii de inserții ai gazetei noastre, prezentându-se în biroul depozitului condus de dl. Bene Emil, au fost primiți cu vorbele: „Pentru presa românească, n'am bani!“
Notăm că anunțurile sus-numitului depozit se pot vedea în coloanele tuturor ziarelor și fișicilor maghiare din Ardeal.

Denunțăm opiniei publice românești și autorităților acest caz.

Oare să nu se găscască vre'un ac și pentru cojocul acestui furibund ebredist?!

Conferința feroviară dela Baden-Baden

Dl. inspector general L. C. Florian, reprezentantul companiei de Wagon Lits în România a plecat Luni, 4 Octombrie, cu Orient Expressul la Baden-Baden, pentru a lua parte la conferința Simplonului precum și a orarilor internaționale.

Direcțiunea generală cfr. este reprezentantă la această conferință prin dl. ing. Russu, directorul micării.

Înființarea unei școli de librărie

În zilele trecute a avut loc la ministerul muncii, sub președinția dlui ministru Trancu Iași, o consfătuire a librărilor din Capitală, în vederea organizării unei școli de librărie pentru funcționarii comerciali din această specialitate.

După ce dl. ministru Trancu Iași a arătat ce foloase pot decurge din o astfel de școală atât pentru propășirea librărilor cât mai ales pentru mișcarea culturală din țară, au luat cuvântul și cei prezenți, mulțumind dlui ministru pentru inițiativa luată.

S'a hotărât ca școala să aibă o secție cu cursuri obligatorii pentru practicanții din librării și cursuri facultative pentru funcționarii adulți.

În afară de cursuri se vor ține și conferințe de către cărturarii țării în legătură cu cartea românească și cea străină.

Pentru organizarea școlae s'a ales o comisie compusă din d-nii: Director ing. Stavri Cuncescu, Saret, atașatul comercial al Franței, N. Ioanțiu, P. Suru, Segal, Ciornei și profesor Ubaldo.

Dl. prefect V. Boneu pentru școala de cultură din Miniș

Dl. profesor Andrei Șandru aduce la cunoștință că dl. prefect al județului V. Boneu a dăruit suma de 15.000 lei școlaei de viticultură din comuna Miniș pentru procurarea de cărți școlare și rechizite pe sama elevilor școlaei dela acea școală.

În numele acestor elevi, dl. profesor Șandru aduce, pe această cale, cele mai sincere mulțumiri dlui prefect al județului nostru.

Mari falsificări de bancnote în Basarabia

La Soroca, în Basarabia, s'a descoperit o vastă organizație de falsificatori de bancnote noi de 500 lei. Poliția și Sigurauța s'a descoperit un local subteran, unde erau instalate o tipografie și o litografie cu cele mai perfecționate mașini, cari serveau la imprimarea bancnotelor false. S'a descoperit imense cantități de bancnote tipărite, cari erau gata de pus în circulație și mari stocuri de hârtie specială.

Imitația este atât de reușită încât numai cu greu pot fi deosebite de cele veritabile.

Se fac cercetări în toate direcțiunile spre a descoperi ramificațiile întregii bande de falsificatori, cari după indicațiile de până aci, operează cu șireta și concursul sovietelor rusești.

Știri din județ

Furtul din Halmagiu. În noaptea de 3 Oct. indivizi, rămași necunoscuți, au pătruns — prin spargere — în casele locuitorilor Balta Ioan și Ilea Ioan de unde au furat juvaeruri, haine și rufării, în valoare de circa 80000 lei. În aceiași noapte, probabil aceiași indivizi, au încercat să pătrundă în locuințele dlor Paș Leonida, judecător de ocol; Măriciu Keszenbaum, comerciant; Ilie Moș, însă încercările au rămas fără rezultat. Organele Jandarmeriei din localitate, cercetează cazul, având unele indicii asupra vinovaților.

Această descoperire a produs mare senzație în întreaga Basarabia, date fiind persoanele cari sunt în legătură cu această famossă bandă.

Avizez on. mea clientelă publică, dame și domni, că în magazinul meu pe lângă palatul pentru dame și domni, am început și vânzarea celor mai moderne și elegante ghețe pentru dame și bărbați, stând la dispoziție on. public cumpărătorii bogat asortiment pe lângă cele mai ieftine prețuri. Funcționari publici, de stat, comunali, județeni și muncitorii organizați primesc 10% reducere asupra prețurilor de vitrină. Cu deosebită stimă **Simon Klein,** Piața Avram Iancu 21.

S'a deschis biblioteca românească

unde se pot împrumuta pe lângă coperti favorabile de abonament toate cărțile mai bune. — **Biroul de ziare Löbl,** Arad, Strada Românilui No. 28

Vino! TĂNASE VINO!
Mare eveniment artistic la reprezentațiile
Companiei Cărabuș
Director: C. Tănase. Va debuta și celebra trupă românească
VELESCU
care a obținut cele mai mari succese în Anglia, America, Franța, Germania etc.
Succes extraordinar
Bilete la Papetăria Oláh A. Comp. (Palatul Minorităților) 244

Ghete modele deosebite, cu părechea, se vând cu prețuri deosebit de ieftin la **Muncitorii pielari Arad, Str. Horia Nr. 15. (Széchenyi-utca)**